

ÖT GONOSZ

A gonosz, aki test

Értettem valaha a termodinamikát?
Abban biztos vagyok,
hogy télen jár az ördög.
Ráteríti a kertre a megfeketedett báránybundákat,
s bölcsködözik a rothadással:
szája szélén csimbókba gyűl
a mirigyeiből felbugyogó nyál.

Megkérdezném: értette-e valaha a termodinamikát?
Leng a nyitva felejtett kertkapu,
télien a vas nyikorog.

A gonosz, aki nincs

Az ördög tulajdonképpen nem látszik;
ha néztél álmatlanul túl sokat tükörbe,
láttad már, s tudod, hogy tulajdonképpen nincs.

A gonosz, aki cselekszik

Ráteríti a kertre a bundát,
majd keze fejével megtörli szája szélét.

A szokatlan melegben életre kel egy kövér légy.

*Én már végeztem diffúziót.
Ha estél már levesbe zöldségként,
ha hullás helyett zubantál már téli éjszakán,
ördög vagy te is.*

A légy egy ideig kapaszkodik a bundán,
majd leesik a latyakba.
Leng a kertkapu,
nyikorgása nem talál a szokatlan meleghez.

A gonosz, aki tud

*Tudom, egyszer azt álmodtad,
lovak állják el az utat a bunda felé.
Voltak köztük csikók, de főleg kancák,
mögöttük téged bámuló mének.
A báránybunda kertre terítve,
nem tudtad megállítani a rothadást.
Be kell sózni, így mondták,
s akkor szép fehér marad.*

A gonosz, aki te magad vagy

Fent a tavaknál subára fekszik egy hagyomány;
így nehéz írni az ördögről.
A bundák gondját kicsidenként veszem magamra.
Szembenézni a maradék két gonosszal
még enyhe telek idején sem tudok.

AZOK A HATVANAS ÉVEK

mérmők kedvesemnek

A héten szétszálltak az úrködök,
és hajónk az úrben elindult,
mert mi vagyunk a pionírok,
szkafanderünk a sarokban,
ma élvezzük az úttörést.

Emberek vagyunk az űrködök helyén,
a fizika így mutatja: itt még nem járt senki,
amit teszünk, első és megismételhető.

Elragadtatás helyett pont most jut eszedbe,
amikor kezeiddel a műszerfalon
hajónk az űrben elindul,
hogya a prágainak,
akinek a haja lángokban,
alatta macskakő,
nem tudod a nevét.
Ezt addig kellett volna megkérdezni, amíg a Földön voltunk,
addig kellett volna elmenni Prágába,
megkérdezni az ott élőket,
ki volt az, aki égett az űrnek ellenében
anélkül, hogy azt mondja: pionír.

Vajon mikor leszek képes űrkutatásról
a NASA-Gagarin-Hollywood háromszögön kívül is gondolkodni?

(csillagokról anélkül
hogya azok a következő perszeidákkal lehulljanak

az űrről anélkül
hogya elhatalmasodjon rajtam

egy rakétáról anélkül
hogya sajnáljam a légkört

a haladásról anélkül
hogya hiányozna az ember)

Gagarin a prágai tavasz idején halt meg,
de nem Prágában, hanem Novoszjolovóban.
Lezuhant a MiG 15-ösével.
Ha nem hiszed, nézd meg készülékeid,
keress rá az adatra,
s hatolj be az űrködbe.

Lábnyomod rakétafüst,
ablakod apró és kerek,
ha rátapasztod arcod,
látod, hogy többretegű.

Elég ez közéd és az úr közé?
Szkafanderünk a sarokban,
köztünk csak az izgalom,
amivel Jan Palach nevét keresed.

*

Az úr a legarctalanabb ikon.

vagy:

*A csillagok szemek, a fekete semmi,
az égbolt egy arc, szemek és semmi,
végtelen szem, végtelen semmi.*

*

Mindig legyen nálad Gagarin az úr mellé.
Nyugovóra jár, halványul a nagylámpa,
egyikünk a műszerfalnál,
nagyágyban a másikunk.

Szuszogsz az úrhajó mélyén:
tudod, ki volt Jan Palach,
kiszámoltad útjaink,
kettőnk közül tudós te vagy.
Aludj, míg én őrködök.

A ROMÁN ÁLLAM 20 ÉV UTÁN ÚJ VONATOKAT VÁSÁROLT

*You were never no locomotive stb.
and you locomotive, you are a locomotive stb.*
(Ginsberg akár így is írhatta volna)

Mindig a mozdony az első.
Aki nem első, az nem lehet mozdony;
esetleg ha a dízel, mellékvágányok ura,
rátelepszik hátulról egy jól összekapcsolt vagonosorra,
joga lehet felbőgni, hogy ő bizony mozdony.

De mindig az első, aki mozdony.

*

A bósi alagút előtt a síneken keresztbe feküdt
egy föld körüli pályán sosem járt rakéta.
Ezen kacagjon néhány helyi remete és hermeneuta:
míg mutogatnak, vegyük észre,
körmük milyen ápolt. Ez is furcsa.
A legnagyobb remeték pályákon keringenek,
a legnagyobb hermeneuták olvasmányok hiányában
feladják kritikusi pályájukat;
remeték, hermeneuták találkozóhelye ez a rakéta,
ami a bósi alagút előtt a síneken keresztbe feküdt;
nevek kellenének,
de erről lekoptak a feliratok.
Értesíteniük kéne a hatóságokat:
a tárgy jelenléte síneinken nem kívánatos.

*

Mindig akkor kezdek el feszengeni,
amikor a vonat elhagyja Aranyosgyérest.
Keresztül kell zakatolni a dombok között.

A dombok tulajdonképpen dűnék.
A dűnék szőrösek.
A szőr tulajdonképpen növényzet.
A dombok tájegységbe rendeződnek.
A tájegység tulajdonképpen ok arra,
hogy ne érezzem magam otthon.

De hol érezhetném otthon magam,
ha sosem volt folyóm?

*

A masiniszták, ha a vonat nagyot fékez,
be-beverik fejüket a kiálló csövekbe.
Nagy nyugdíjt kapnak,
az Alexandru Vlahuțán vesznek blokkakást.

Homlokuk jobb fele vörös és dagadt,
sűrű szemöldökük alól sokáig nézik a sakktáblát,
a masiniszták bábu
csak biztos talpfájú sínre tudnak lépni.

Jaj annak, aki megsérti a masinisztákat,
s megriad a mozdonyoktól,
jaj annak, aki álmában nem döngölözik
degettől büzlő craiovai EA 42-eshez.

*

Menj ki településed állomására (ha van),
várd meg az intercityt (ha jár arra),
s örvendezz.

REMBRANDT VAN RIJN – PAINTER, PRINTMAKER, DRAUGHTSMAN

Egy múzeumi félreértés miatt
hat órán keresztül azt hittem,
hogy Rembrandt sörfőző is volt.

A sör bukkanjon fel egy csendéletben,
zavarosan, alján úszkáljanak
barackrostra emlékeztető darabkák:

Rembrandt a vászon előtt áll,
hátról látjuk,
az állvány jobb oldalán asztalka.
Az asztalkán festékek,
a festékek között
egy viszonylag üres részen
háromnegyedig tele söröskorsó,
a hab már leszállt.
A festéktornyok közé be van szorítva egy koponya,
alatta összemaszatolt könyv.
Mindez a sörtől jobbra látszik,
a vászontól elég távoleső helyen.
Rembrandt a korsóra néz,
majd jobb válla fölött a szemünkbe.

*Egy önarcképben 9 szín van,
sötétünkben 2,
arcunk pírja 3.
Eloszlik a maradék 4,
pupillánk színtelen, szagtalan,
folyékony úr.
Próbáld ki,
írj egy verset,
amiben minden E/1-es megnyilatkozás intertextus;
– az önarckép nem rólad szól.*

Rembrandt soha nem volt sörfőző,
különböző technikákat használva rajzolt,
festett, réznyomatokat készített, és tanított.
Hiába láttam Rembrandtot
üstök mellett lombikokkal futkosni, hogy
folyékonyá olvassza
az öreg fák odvaiból begyűjtött macskamézset
(így készül a draught beer,
az erősebbek borostyánból).

*

A Rembrandt-kiállításon
nyomtatványok is voltak.
Minden rézkarc tükörképként kezdte,
rembrandtságukat nehezen ismerem fel.
Festményei barnás sötétjében
ott van anyám pupillája.